

Ogólnopolska XII Opolska Konferencja
Podatkowa

„Cło, akcyza oraz hazard – legislacja,
praktyka, teoria”

**Opłata od środków spożywczych na
tle europejskich HFSS taxes**

Piotr Kołodziejczyk

19 Maja 2026

The better the question. The better the answer. The better the world works.

Shape the future
with confidence

Kontekst prawny i faktyczny

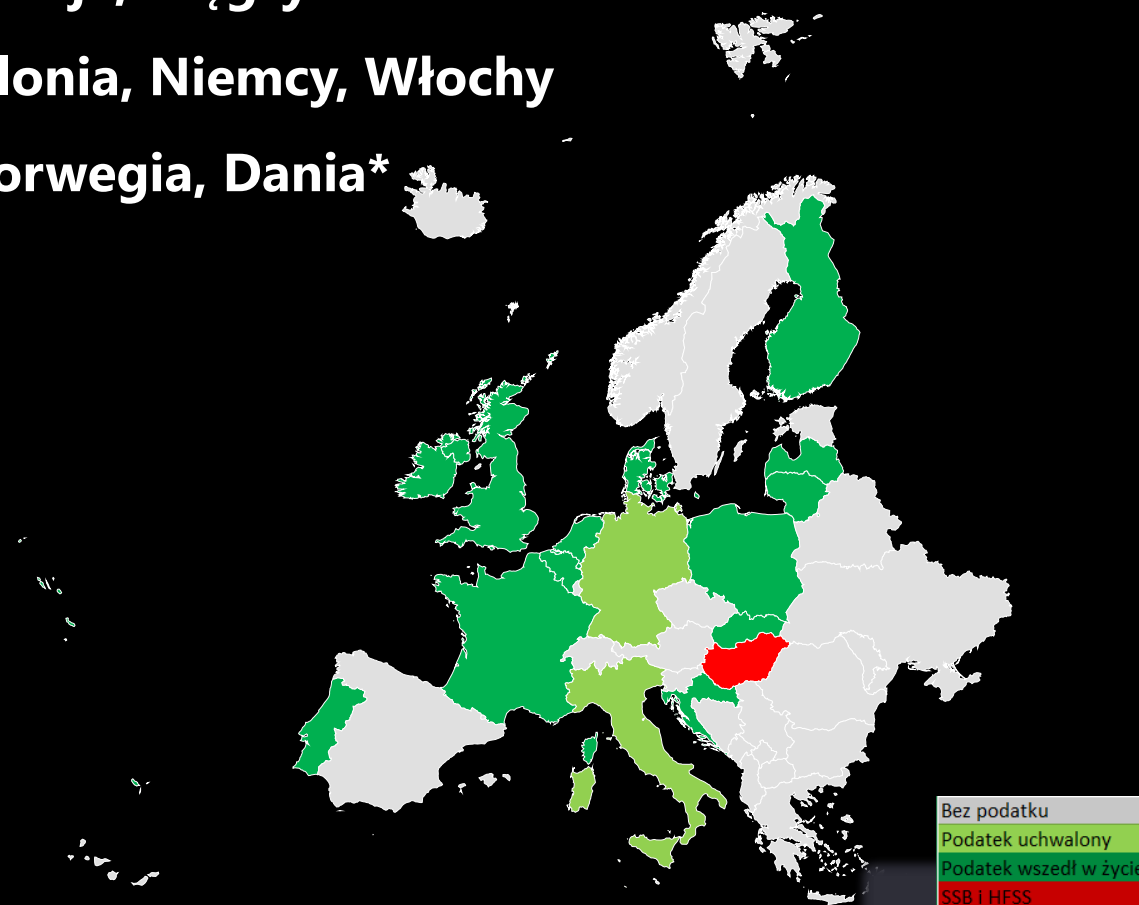
- ▶ Opłata od środków spożywczych: ustawa o zdrowiu publicznym z 11 września 2015 r. (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1670 ze zm., art. 12a–12j)
- ▶ Projekt ustawy o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (UD290)
- ▶ Raport KE: „Health taxes from an EU perspective”
- ▶ HFSS: High Fat, Sugar, Salt
- ▶ SSB: Sugar Sweetened Beverages

Kontekst globalny

- ▶ Państwa UE z regulacjami typu SSB: **Belgia, Chorwacja, Finlandia, Francja, Holandia, Irlandia, Łotwa, Polska, Portugalia, Słowacja, Węgry**
- ▶ Dodatkowo: **Litwa (od 2026 r.), UK, Katalonia, Niemcy, Włochy**
- ▶ **Uchylone / zarzucone prace: Estonia, Norwegia, Dania***
- ▶ HFSS: **Dania, Węgry, Japonia, Meksyk**

SSB na świecie:

- ▶ 118 krajów
- ▶ 132 daniny
- ▶ Prawie 60% światowej populacji

Opłata w pigułce

Przedmiot:	wyrób w postaci napoju oraz syrop będący środkiem spożywczym, ujęty w Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług w klasach 10.32 i 10.89 oraz w dziale 11, w którego składzie znajduje się co najmniej jedna z substancji, o których mowa w art. 12a ust. 1, z wyłączeniem substancji występujących w nich naturalnie
Poziom implementacji	poziom krajowy / centralny
Podatnik (podmiot obowiązany):	producent, importer, podmiot dokonujący WNT lub zamawiający (model rozproszony);
Moment powstania obowiązku:	wprowadzenie napoju na rynek krajowy - sprzedaż do pierwszego punktu sprzedaży detalicznej
Podstawa opodatkowania:	ilość napoju (litr) + zawartość cukru (g/100 ml powyżej 5 g)
Stawka:	• Część stała: 0,50 zł / l • Część zmienna: 0,05 zł za każdy gram cukru powyżej 5 g • Kofeina / tauryna: 0,10 zł/l • limit: 1,20 zł/l
Wyłączenia:	• przedmiotowe - m.in. napoje z zawartością soku ponad 20% i zawartością , cukry występujące naturalnie w napoju, wyroby medyczne, żywność specjalnego przeznaczenia; • ze względu na sposób dystrybucji - np. napoje przekazywane za darmo, sprzedawane na odległość, sprzedawane w automatach
Przeznaczenie wpływów:	ok. 96,5% NFZ, 3,5% budżet państwa

Rekomendacje KE

Przedmiot:	wysoka zawartość składników FSS
Poziom implementacji	poziom krajowy / centralny
Podatnik (podmiot obowiązany):	producent, importer, podmiot dokonujący WNT lub zamawiający (model rozproszony);
Moment powstania obowiązku:	wprowadzenie napoju na rynek krajowy - sprzedaż do pierwszego punktu sprzedaży detalicznej
Podstawa opodatkowania:	preferencja dla modeli opartych na : podstawa obliczana wg ilości cukru, soli czy tłuszczu
Stawka:	progresywny / progowy system opłat jest uznawany za skuteczniejszy - mocniej zachęca do reformulacji niż stałe stawki; stawki nie powinny być symboliczne - wyższe stawki uznaje się za mające większy wpływ na zwyczaje konsumentów
Wyłączenia:	rekomendowane wyłączenie wody bez dodatku cukrów
Przeznaczenie wpływów:	cel prozdrowotny (earmarking)

Obszary zgodności

- ▶ **Przedmiot:** opodatkowanie napojów słodzonych (SSB), zgodnie z podejściem przyjętym w większości państw UE
- ▶ **Powiązanie z ilością cukrów:** częściowe uwzględnienie zawartości cukru w konstrukcji podatku (komponent zmienny)
- ▶ **Cel regulacyjny:** konstrukcja ukierunkowana na wpływ na konsumpcję i zachowania rynkowe (strona podażowa – reformulacja; strona popytowa – zmiana przyzwyczajeń);
- ▶ **Szeroki zakres podmiotowy:** objęcie całego łańcucha dostaw (zapewnienie efektywności poboru)
- ▶ **Istnienie bodźca do reformulacji:** element zmienny stawki uzależniony od poziomu cukru
- ▶ **System centralny:** jednolita regulacja na poziomie krajowym
- ▶ **Przeznaczenie środków:** przeważająca część opłaty wpływa do NFZ

Obszary rozbieżności

► **Przedmiot:**

- Polska: częściowo kategoria produktu: słodziki / zamienniki cukru; niejasne regulacje dot. syropów i koncentratów
- KE: cukier jako główny parametr

► **Podstawa opodatkowania:**

- Polska: model mieszany (część stała + zmienna);
- KE: preferencja dla oparcia na składzie

► **Stawka:**

- Polska: ograniczona progresja – próg do 5g / 100ml; limit 1,20 zł/l;
- KE: wyraźna progresja (progi podatkowe uznane za najbardziej efektywne)

► **Moment powstania obowiązku:**

- Polska: „wprowadzenie na rynek” (nieostre) – w dużej mierze adresowane w projekcie Nowelizacji
- KE: nacisk na prostotę i jednoznaczność mechanizmu

► **Podatnik:**

- Polska: model rozproszony;
- KE: koncentracja w jednym punkcie poboru (częściowo adresowane w projekcie Nowelizacji – odejście od kryterium “sprzedaży detalicznej”)

► **Neutralność:**

- Polska: ograniczona (częściowo adresowane w projekcie Nowelizacji);
- KE: konieczność zapewnienia pełnej neutralności w obrocie UE

► **Kierunki ujednolicenia (wynikające z raportu KE):**

- pełne powiązanie podatku z zawartością cukru, jasne przepisy dot. syropów i koncentratów oraz dodatków (kofeina, tauryna, słodziki)
- uproszczenie konstrukcji (jednoznaczny podatek, jasny moment powstania obowiązku)
- wzmocnienie progresji stawek
- eliminacja elementów stałych niezależnych od składu
- zapewnienie neutralności w obrocie międzynarodowym

Dziękuję za uwagę

EY | Building a better working world

Celem działalności EY jest budowanie lepiej funkcjonującego świata poprzez wspieranie klientów, pracowników, społeczeństwa i planety w tworzeniu trwałych wartości oraz budowanie zaufania na rynkach kapitałowych.

Korzystając z danych, sztucznej inteligencji oraz zaawansowanych technologii, zespoły EY pomagają klientom odważnie kształtować przyszłość i znajdować odpowiedzi na obecne i przyszłe wyzwania.

EY świadczy kompleksowe usługi w zakresie audytu, doradztwa, podatków, strategii i transakcji. Dzięki wiedzy sektorowej, globalnie połączonym, multidyscyplinarnym zespołom i różnorodnym partnerstwom EY może świadczyć usługi w ponad 150 krajach.

EY w Polsce to prawie 4000 specjalistów pracujących w 8 miastach: Warszawie, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Łodzi, Poznaniu, Wrocławiu i Rzeszowie. Działając na polskim rynku, co roku EY doradza tysiącom firm, zarówno małym i średnim przedsiębiorstwom, jak i największym korporacjom. Tworzy unikatowe analizy, dzieli się wiedzą, integruje środowisko przedsiębiorców oraz angażuje się społecznie.

Wszystko po to, aby z odwagą kształtować przyszłość.

Nazwa EY odnosi się do firm członkowskich Ernst & Young Global Limited, z których każda stanowi osobny podmiot prawny. Ernst & Young Global Limited, brytyjska spółka z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości sumy gwarancyjnej (company limited by guarantee), nie świadczy usług na rzecz klientów. Informacje na temat sposobu gromadzenia przez EY i przetwarzania danych osobowych oraz praw przysługujących osobom fizycznym w świetle przepisów o ochronie danych osobowych są dostępne na stronie [ey.com/pl/pl/home/privacy](https://www.ey.com/pl/pl/home/privacy). Firmy członkowskie EY nie prowadzą praktyki prawniczej, jeśli jest to zabronione przez prawo lokalne. Aby uzyskać więcej informacji, wejdź na www.ey.com/pl

© 2026 EYGM Limited.
Wszelkie prawa zastrzeżone.

Niniejsza publikacja została sporządzona z należytą starannością, jednak z konieczności pewne informacje zostały podane w skróconej formie. W związku z tym publikacja ma charakter wyłącznie orientacyjny, a zawarte w niej dane nie powinny zastąpić szczegółowej analizy problemu ani profesjonalnego osądu. EY nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek straty powstałe w wyniku czynności podjętych lub zaniechanych na podstawie niniejszej publikacji. Zalecamy, by wszelkie przedmiotowe kwestie były konsultowane z właściwym doradcą.

[ey.com](https://www.ey.com)